

BIO-ΗΘΙΚΑ

Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο

Σεπτέμβριος 2016

Σας καλωσορίζουμε στο μηνιαίο ενημερωτικό δελτίο της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής (ΕΕΒ). Η ηλεκτρονική αυτή έκδοση έχει ως σκοπό να παρουσιάζει ζητήματα βιοηθικής ή επιστημονικά νέα που απασχολούν τη διεθνή επικαιρότητα και δεν προβάλλονται σε ελληνικά μέσα ενημέρωσης. Επίσης, περιλαμβάνει νέα για τη δραστηριότητα της Επιτροπής, ενημέρωση για συνέδρια σχετικά με τη βιοηθική και παρουσιάσεις βιβλίων. Περισσότερες πληροφορίες για την Επιτροπή στην ιστοσελίδα: www.bioethics.gr.

Περιεχόμενα

- [Νέα της Επιτροπής](#)
- [Νέα](#)
- [Βιβλιοπαρουσιάσεις](#)
- [Άρθρα online](#)
- [Συνέδρια/Σεμινάρια](#)
- [Πρακτική άσκηση στην Επιτροπή](#)
- [Ενημέρωση σχολείων](#)
- [Περιοδικό Βιοηθικά](#)

ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ο κ. Ιωάννης Καράκωστας, Αν. Πρόεδρος της Επιτροπής, θα συμμετάσχει στην Παγκόσμια Ημέρα Βιοηθικής 2016, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις 19 Οκτωβρίου και διοργανώνεται από την Unesco Chair in Bioethics (Haifa). Περισσότερες πληροφορίες [εδώ](#).

ΝΕΑ

Βέλγιο: έλαβε χώρα η πρώτη ευθανασία σε ανήλικο

Ανήλικος ασθενής που βρισκόταν στο τελικό στάδιο της ασθένειάς του υποβλήθηκε σε Ευθανασία στο Βέλγιο, την περασμένη εβδομάδα. Το συγκεκριμένο περιστατικό είναι το πρώτο που σημειώνεται μετά την άρση των περιορισμών στην ηλικία των ασθενών που μπορούν να επιζητήσουν την μέθοδο της Ευθανασίας, η οποία εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο του Βελγίου το 2014. [Περισσότερα](#)

Ολλανδία: Τα μέσα καλλιέργειας στην τεχνητή γονιμοποίηση επηρεάζουν τα έμβρυα και τα νεογέννητα

Μεγαλύτερη διαφάνεια σχετικά με τη σύσταση των μέσων καλλιέργειας που χρησιμοποιούνται στην εξωσωματική γονιμοποίηση ζητούν οι αρμόδιοι επιστήμονες, ύστερα από έρευνα που εμφάνισε διαφορετικά αποτελέσματα στα ποσοστά επιτυχίας της εμφύτευσης και το βάρος κατά τη γέννηση, ανάλογα με το εκάστοτε μέσο καλλιέργειας. [Περισσότερα](#)

Ην. Βασίλειο: Ανησυχία για την μεταστροφή σε διαδικτυακή αυτοδιάγνωση

Οι επαγγελματίες στον τομέα της υγείας έχουν θέσει τον προβληματισμό για το νέο λογισμικό που ενθαρρύνει του ασθενείς να «εξετάσουν και να διαγνώσουν τον εαυτό τους». Πρόσφατα στη Βρετανία κυκλοφόρησε μια εφαρμογή που αφορά την αυτοδιάγνωση, ενώ ήδη η Google αποκάλυψε μια υπηρεσία «ελέγχου συμπτωμάτων». [Περισσότερα](#)

Κουβέιτ: Η πρώτη χώρα που απαιτεί εξετάσεις DNA αντί διαβατηρίου

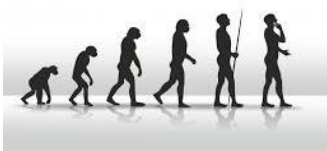
Κάθε χώρα στον κόσμο ελέγχει το διαβατήριό σας πριν μπείτε σε αυτές. Το Κουβέιτ όμως πρόκειται να γίνει η πρώτη χώρα που εξετάζει το DNA σας. Όλοι οι πολίτες, επισκέπτες και ομογενείς πρέπει να παρέχουν δείγματα του DNA τους για μια κυβερνητική βάση δεδομένων. Αυτό το φαινομενικό κίνητρο για το, βγαλμένο από ταινία επιστημονικής φαντασίας, μέτρο αποτελεί μέγιστη ασφάλεια σε περιόδους τρομοκρατίας. [Περισσότερα](#)

Ην. Βασίλειο: Επετράπη σε παρένθετη μητέρα να κρατήσει το παιδί

Μια παρένθετη μητέρα κατάφερε με δικαστική απόφαση να κερδίσει την κηδεμονία του παιδιού που κυοφορούσε, αφού αρνήθηκε να το παραδώσει στους βιολογικούς του γονείς μετά τον τοκετό. Η γυναίκα είχε συμφωνήσει να γίνει παρένθετη μητέρα για ένα ομόφυλο ζευγάρι ανδρών, με τους οποίους γνωρίστηκε μέσω διαδικτύου. [Περισσότερα](#)

Νορβηγία: Αλλάζει η τεχνητή γονιμοποίηση την πορεία της ανθρώπινης εξέλιξης;

Η εξέλιξη των ειδών προκαλείται από τη διαφορική αναπαραγωγή των ατόμων με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Έτσι, είναι βέβαιο, ότι η τεχνητή γονιμοποίηση, η οποία καθιστά την αναπαραγωγή ανθρώπων που δεν μπορούν να αναπαραχθούν φυσιολογικά, εφικτή, πρέπει να επηρεάζει την ανθρώπινη εξέλιξη. [Περισσότερα](#)

Κόσμος: Ειδικοί σε θέματα βιοηθικής αμφισβητούν το δικαίωμα για συνειδησιακή διαφωνία

Η αντιπαράθεση γύρω από τη συνειδησιακή διαφωνία στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη έχει ενταθεί τους τελευταίους μήνες, με έναν αριθμό ειδικών σε θέματα βιοηθικής με επιρροή να διεξάγουν εκστρατεία για στενούς περιορισμούς στο δικαίωμα των γιατρών να αντιτίθενται στην συμμετοχή τους σε αμφιλεγόμενες διαδικασίες. [Περισσότερα](#)

Ινδία: Υπό συζήτηση νομοσχέδιο για απαγόρευση της παρένθετης μητρότητας «κατά παραγγελία»

Στην Ινδική κυβέρνηση γίνονται συζητήσεις για την εισήγηση νομοσχεδίου για την απαγόρευση της επονομαζόμενης παρένθετης μητρότητας «κατά παραγγελία», το οποίο θα επιτρέπει μόνο ζευγάρια Ινδών που είναι παντρεμένα για τουλάχιστον πέντε χρόνια να χρησιμοποιούν την παρένθετη μητρότητα. [Περισσότερα](#)

Βέλγιο: Παραολυμπιονίκης σκέφτεται να κάνει ευθανασία μετά το Ρίο

Το ενδεχόμενο να κάνει ευθανασία μετά τους Παραολυμπιακούς του Ρίο μελέτα η παραολυμπιονίκης αθλήτρια Marieke Vervoort από το Βέλγιο, η οποία έχει κερδίσει ένα χρυσό και ένα ασημένιο μετάλλιο στο Λονδίνο. Όπως δήλωσε η Vervoort, υποφέρει από πόνο που είναι δύσκολο να τους αντέξει και της είναι δύσκολο να προπονηθεί με την ένταση που θέλει. [Περισσότερα](#)

Ιταλία: Για έξι μήνες παραμένει στο σπέρμα ο ιός Ζίκα

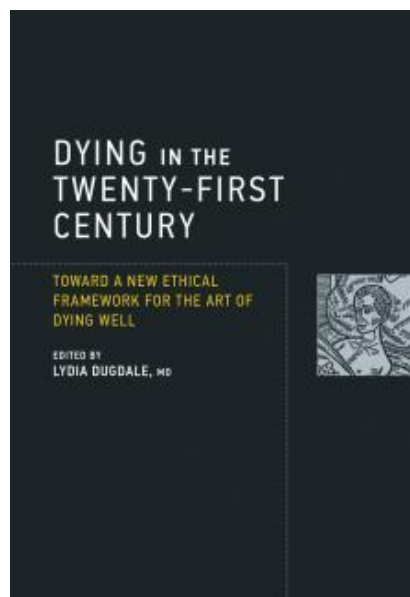
Ο ιός Ζίκα ανιχνεύθηκε στο σπέρμα ενός Ιταλού έξι μήνες μετά τα πρώτα συμπτώματα της ασθένειας. Ερευνητές από το Ινστιτούτο Spallanzani Λοιμωδών Νοσημάτων στη Ρώμη εντόπισαν για πρώτη φορά τον ιό στα ούρα, το σάλιο και το σπέρμα του άνδρα που είχε επισκεφτεί την Αϊτή 91 ημέρες πριν. [Περισσότερα](#)

Νότια Αφρική: Ζευγάρι ομοφυλοφίλων έγραψε ιστορία με την γέννηση τριδύμων

Το ζευγάρι που ζει στην Πρετόρια της Νοτίου Αφρικής, είναι το πρώτο ζευγάρι ομοφυλοφίλων που απέκτησε τρίδυμα μέσω παρένθετης μητρότητας στην συγκεκριμένη χώρα. [Περισσότερα](#)

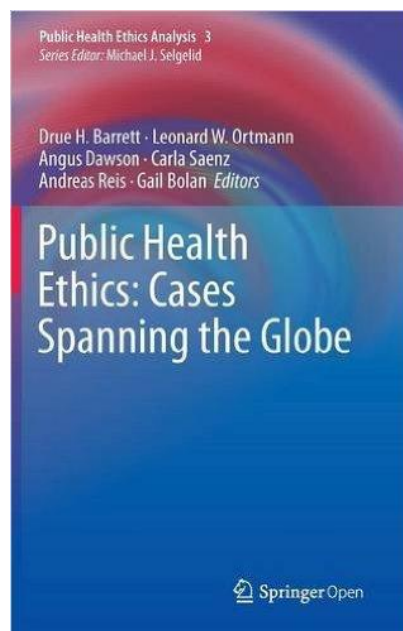
Dying in the Twenty-First Century. Toward a New Ethical Framework for the Art of Dying Well. Edited by Lydia Dugdale. The MIT Press 2015. σελ 224

Οι περισσότεροι από εμάς δεν είμαστε κατάλληλα εξοπλισμένοι για να αντιμετωπίσουμε το θάνατό μας. Σήμερα ούτε φανταζόμαστε το θάνατο, ούτε προετοιμαζόμαστε γι' αυτόν. Τα πράγματα, όμως, δεν ήταν πάντοτε έτσι. Στις αρχές του 15ου αιώνα η Ρωμαιοκαθολική εκκλησία εξέδωσε τα κείμενα *Ars Moriendi*, που αποτελούνταν από προσευχές και πρακτικές σχετικά με την τέχνη του θανάτου. Στον 21ο αιώνα, οι γιατροί βασίζονται σε διαδικασίες και πρωτόκολλα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των ασθενών που νοσηλεύονται. Πώς μπορούμε να ξανασυλλάβουμε την τέχνη του θανάτου ώστε να μπορούμε να πεθάνουμε «καλά»; Σ' αυτό το βιβλίο γιατροί, φιλόσοφοι και θεολόγοι επιχειρούν να αρθρώσουν ένα βιοηθικό πλαίσιο για έναν θάνατο υπό καλές συνθήκες. Οι γράφοντες συζητούν θέματα όπως είναι η αποδοχή της θνητότητας του ατόμου, ο ρόλος της ανακουφιστικής ιατρικής και της νοσηλείας, η πνευματική προετοιμασία για το θάνατο και η σχέση μεταξύ της κοινωνίας και της αυτονομίας του ατόμου. Επιπλέον, εξετάζουν ειδικές περιπτώσεις, όπως είναι τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι ασθενείς με άνοια και ο θάνατος στα πρώτα χρόνια εξάπλωσης του AIDS, όταν οι γιατροί δεν διέθεταν ακόμα κανένα μέσο για να βοηθήσουν τους ασθενείς τους. Αυτά τα κεφάλαια, επιχειρούν να δημιουργήσουν το πλαίσιο για μια θεώρηση που θα μπορεί να συνδυάζει την θεώρηση της θνητότητας και την καλλιέργεια της κοινότητας που θα ήταν απαραίτητη για μία σύγχρονη τέχνη του θανάτου.

Ιάκωβος Γερούδης - Stagiaire EEB

Public Health Ethics: Cases Spanning the Globe. Editors: Barrett DH, Ortmann LH, Dawson A, Saenz C, Reis A, Bolan G. Springer Open 2016. σελ 329

Το βιβλίο αυτό πραγματεύεται τα ηθικά προβλήματα και τα διλήμματα που ανακύπτουν στον τομέα της δημόσιας υγείας. Αποτελεί ένα εργαλείο που δύναται να προσφέρει καθοδήγηση και να εμπνεύσει διάλογο γύρω από τα θέματα αυτά. Παρόλο που η πρακτική της δημόσιας υγείας ανέκαθεν ήταν άρρηκτα συνδεδεμένη με την εξέταση ηθικών ζητημάτων, η ηθική στη δημόσια υγεία ως αντικείμενο θεωρητικού ενδιαφέροντος είναι ένας νεοσύστατος κλάδος. Υπάρχουν ολιγάριθμες πηγές εκπαίδευσης για όσους δραστηριοποιούνται στον τομέα της δημόσιας υγείας, ενώ ακόμα λιγότερες είναι εκείνες που αφορούν στη συζήτηση ρεαλιστικών περιστατικών που απαντώνται συχνά. Αυτό το έργο εξετάζει τέτοια θέματα μέσα από την ανάλυση περιστατικών και συμβάλλει σημαντικά στην ευαισθητοποίηση της συνείδησης και την καλλιέργεια της κατανόησης γύρω από τα ζητήματα της ηθικής στη δημόσια υγεία. Το βασικό κοινό στο οποίο απευθύνεται άμεσα το προκείμενο βιβλίο είναι οι επαγγελματίες που δρουν στο χώρο της δημόσιας υγείας, εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι, ακόμα και αναλυτές αλλά και γενικότερα όποιος ενδιαφέρεται να εμβαθύνει στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί η ενσωμάτωση της ηθικής ανάλυσης στην καθημερινή άσκηση της δημόσιας υγείας. Επιπλέον, μπορεί να

φανεί εξαιρετικά χρήσιμο σε εκπαιδευτικά ιδρύματα αλλά και μαθητές που ασχολούνται με τα εν λόγω θέματα, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει για τον ακαδημαϊκό κόσμο της ηθικής, καθώς μπορεί να λειτουργήσει ως διδακτικό εγχειρίδιο για την ηθική στη δημόσια υγεία, ενώ παράλληλα να την διαχωρίζει από την κλινική ηθική και την ηθική της έρευνας.

Βεατρίκη Τσάφου - Stagiaire EEB

ΑΡΘΡΑ ONLINE

Υποβοηθούμενη αυτοκτονία

William Lee, Annabel Price, Lauren Rayner, Matthew Hotopf. Survey of doctors' opinions of the legalisation of physician assisted suicide. [BMC Med Ethics](#). 2009; 10: 2.

Ευθανασία

Bernheim JL, Distelmans W, Mullie A, Ashby MA. Questions and answers on the Belgian model of integral end-of-life care: experiment? Prototype?: "Eu-euthanasia": the close historical, and evidently synergistic, relationship between palliative care and euthanasia in Belgium: an interview with a doctor involved in the early development of both and two of his successors. [J Bioeth Inq](#). 2014 Dec;11(4):507-29.

Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή

Joyce C Harper, Joep Geraedts, Pascal Borry, et al. Current issues in medically assisted reproduction and genetics in Europe: research, clinical practice, ethics, legal issues and policy: European Society of Human Genetics and European Society of Human Reproduction and Embryology. [Eur J Hum Genet](#). 2013 Nov; 21(Suppl 2): S1-S21.

Αντικατάσταση μιτοχονδρίων

Palacios-González C. Mitochondrial replacement techniques: egg donation, genealogy and eugenics. [Monash Bioeth Rev](#). 2016 Mar;34(1):37-51.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ/ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

19 Οκτωβρίου 2016

Αθήνα, Ελλάδα
Παγκόσμια Ημέρα Βιοηθικής 2016:
Αξιοπρέπεια του ανθρώπου και
ανθρώπινα δικαιώματα
Διοργάνωση: Unesco Chair in Bioethics
(Haifa)
[Πληροφορίες](#)

28 Οκτωβρίου 2016

Sarajevo, Βοσνία και Ερζεγοβίνη
The International Conference
"Bioethics in the Era of Genomics and
Personalized Medicine"
Διοργάνωση: Unesco Chair in Bioethics
and International University of Sarajevo
[Πληροφορίες](#)

21-23 Μαρτίου 2017

Limassol, Κύπρος
UNESCO Chair in Bioethics 12th World
Conference
Διοργάνωση: Unesco Chair in Bioethics
[Πληροφορίες](#)

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η Επιτροπή δίνει τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης για θέματα του αντικειμένου της σε φοιτητές που έχουν ειδικό ενδιαφέρον για τη βιοηθική, από σχολές και τμήματα τόσο των θετικών, όσο και των θεωρητικών επιστημών. Η άσκηση μπορεί να διαρκέσει έως τρεις μήνες και είναι μη αμειβόμενη. [Περισσότερα](#)

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Από τον Νοέμβριο του 2011, η Επιτροπή πραγματοποιεί ενημερωτικές εκδηλώσεις που απευθύνονται σε μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων για θέματα βιοηθικής. Θα ανταποκριθούμε με χαρά σε κάθε εκδήλωση ενδιαφέροντος. [Περισσότερα](#)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΒΙΟΗΘΙΚΑ

Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής εκδίδει το περιοδικό ΒΙΟΗΘΙΚΑ, σε ηλεκτρονική μορφή, το οποίο αποτελεί το πρώτο στην ελληνική επιστημονική κοινότητα. Με την ελπίδα να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες αυτού του φιλόδοξου εγχειρήματος, καλούμε όχι μόνο καθιερωμένους, αλλά κυρίως νέους επιστήμονες να στείλουν τις συμβολές τους. [Περισσότερα](#)

Για εγγραφή ή διαγραφή από το Newsletter ΒΙΟ-ΗΘΙΚΑ, καθώς και για οποιοδήποτε άλλο ζήτημα επικοινωνήστε με την Επιτροπή μέσω της ειδικής [φόρμας επικοινωνίας](#).